

SENAT RP

ZAPIS STENOGRAFICZNY

Wspólne posiedzenie
Komisji Samorządu Terytorialnego
i Administracji Państwowej (130.)
oraz Komisji Gospodarki Narodowej (140.)
w dniu 3 grudnia 2013 r.

VIII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie „Informacji o realizacji Strategii Rozwoju Kraju 2007–2015 w roku 2012” (druk senacki nr 428).

(Początek posiedzenia o godzinie 17 minut 33)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Komisji Gospodarki Narodowej Marek Ziółkowski)

Przewodniczący Marek Ziółkowski:

Dzień dobry.

Witam państwa na kolejnym wspólnym posiedzeniu Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej oraz Komisji Gospodarki Narodowej.

Przedmiotem naszego wspólnego posiedzenia jest rozpatrzenie informacji o realizacji Strategii Rozwoju Kraju w latach 2007–2015 w roku 2012.

Witam przedstawicieli rządu, przede wszystkim – robię to po raz pierwszy – przedstawicieli Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju. Witam pana ministra Marcelego Niezgodę i towarzyszących mu przedstawicieli tegoż ministerstwa. Witam przedstawicieli Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Sztabu Generalnego Wojska Polskiego. Witam tę silną grupę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju. Panie Ministrze, oddaję panu głos.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju Marceli Niezgoda:

Bardzo dziękuję.

Panowie Przewodniczący! Wysokie Komisje!

Przygotowanie informacji o realizacji średniookresowej strategii rozwoju kraju to wymóg ustawowy. Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju nakłada na nas taki wymóg. Trzeba w tym miejscu powiedzieć, że informacja roczna przedstawia działania, jakie zostały podjęte w danym roku, oraz poziom realizacji poszczególnych wskaźników. Informacja została przygotowana na podstawie informacji poszczególnych resortów. Prezentowane są w niej działania podejmowane przez poszczególne resorty, realizujące określone priorytety wskazane w strategii średniookresowej.

Informacja składa się z czterech rozdziałów. Pierwszy dotyczy działań systemowych. Drugi – działań, jakie zostały podjęte w celu realizacji średniookresowej strategii rozwoju kraju w ramach sześciu priorytetów. W rozdziale trzecim przedstawiono nakłady, środki finansowe wykorzystane na działania podejmowane w celu realizacji strategii. I tutaj ważna informacja: podstawę przygotowania czy opracowania części finansowej stanowiła informacja

o wykonaniu wydatków w układzie zadaniowym w 2012 r., przygotowana przez Ministerstwo Finansów. Rozdział czwarty to tabela ze wskaźnikami realizacji – dane z okresu przygotowania dokumentu. Uzupełnieniem informacji jest załącznik dotyczący rozpoczętych i kontynuowanych w danym roku działań legislacyjnych. Informacja ma charakter sprawozdawczy.

Kilka zdań o najważniejszych działaniach i ich wynikach w roku 2012. Zauważyć należy, że trwały prace nad głównymi dokumentami tworzącymi system dokumentów strategicznych oraz ośmioma strategiami zintegrowanymi. Tych strategii jest dziewięć. Krajowa strategia rozwoju regionalnego została przyjęta w roku 2010. Z początkiem roku 2012 rozpoczął się proces przyjmowania strategii zintegrowanych przez poszczególne komitety Rady Ministrów. Do końca 2012 r. przyjęto dwie strategie. Stan na dziś jest taki, iż przyjęte są wszystkie poza strategią dotyczącą bezpieczeństwa energetycznego i środowiska, która została skierowana pod obrady stałego komitetu Rady Ministrów.

Jeżeli chodzi o kwestie finansowe, to zauważyć należy, iż do realizacji zapisów czy osiągnięcia wskaźników średniookresowej strategii rozwoju kraju w znaczącym stopniu przyczyniły się środki z funduszy europejskich. Aż 98% tychże środków można uznać za przeznaczone na realizację strategii. Ogólny poziom wydatków budżetu państwa i środków europejskich przeznaczonych na realizację strategii kształtował się na poziomie 49%.

Przyjęta 22 listopada 2012 r. „Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, Konkurencyjna gospodarka, Sprawne państwo” zastępuje strategię rozwoju kraju do roku 2015, której realizację w 2012 r. właśnie omawiamy. W związku z przyjęciem nowej strategii sprawozdanie z realizacji strategii rozwoju kraju w roku 2012 jest sprawozdaniem ostatnim. Dziękuję bardzo. Wraz z moimi współpracownikami jestem do dyspozycji Wysokiej Komisji.

Przewodniczący Marek Ziółkowski:

Dziękuję bardzo, Panie Ministrze.

Szanowni Państwo!

Oczywiście dyskusja może iść w dwóch kierunkach, możemy mówić o działaniach i strategiach, a możemy mówić o tym, co jest na końcu sprawozdania, mianowicie na wskaźnikach wszystkich poszczególnych dziedzin rozwoju kraju.

Proszę bardzo, najpierw pytania do pana ministra. Jeżeli nie ma pytań wprost, to proszę o głosy w dyskusji. Otwieram debatę.

Pan senator przewodniczący Janusz Sepioł. Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Janusz Sepioł:

Chciałbym nawiązać do stwierdzenia pana przewodniczącego, że można mówić albo o działaniach, albo o wynikach. Ja chciałbym się skoncentrować na wynikach. Najistotniejsza jest kwestia wskaźników, mierników, bo dopiero patrząc na to, co się z nimi dzieje, mamy obraz tego, czy strategia jest realizowana, czy napotyka na jakieś opory, trudności lub zaniechania. I to jest problem do ustalenia: dlaczego wskaźniki są albo nieosiągalne, albo przekraczane? Tych wskaźników, jeśli dobrze policzyłem, jest sześćdziesiąt trzy. Dwadzieścia osiem z nich jest zdecydowanie negatywnie realizowanych, to znaczy tak, że nie bardzo widać szanse na to, by założone wielkości miały być osiągnięte. Realizacja dwudziestu jeden wskaźników jest zdecydowanie pozytywna, a w przypadku czternastu jest tak, że albo trudno powiedzieć – może się uda, a może się nie uda – albo jesteśmy blisko tego, co być powinno.

Ilościowo rzecz biorąc, jest raczej kiepsko. Przy czym nie należy wyciągać tu zbyt daleko idących wniosków, ponieważ wskaźniki są niesłychanie różne co do materii. Osiągnięcie procentowe poziomu PKB w Unii i utrzymanie zatrudnienia osób powyżej 55. roku życia to są wskaźniki kompletnie nieporównywalne co do skali ciężaru i konsekwencji.

Jakie są szokujące czy nieprzyjemne porażki? Potem przejdę do szokujących sukcesów. Teraz powiem na przykład o wskaźniku zagrożenia ubóstwem. W sytuacji wyjściowej to było 20,5%. Celem na 2010 r. było 15%, a na 2015 r. – 13%. Według ostatniego zestawienia jest 17,7%, czyli jesteśmy raczej bliżej sytuacji wyjściowej niż sytuacji planowanej.

Nakłady na badania i rozwój. Sytuacja wyjściowa była taka, że było tu trochę ponad 0,5% PKB. Zakładaliśmy 1,5% w 2010 r., a docelowo 2,0%. Ostatnie dane, jakie tu mamy, to 0,77%, czyli można powiedzieć, że nawet nie zbliżyliśmy się do celu. Jesteśmy na poziomie połowy tego, co planowaliśmy na rok 2010.

Wydajność pracy. Tu był wskaźnik 59,4. Zakładane wskaźniki to 70 i 80. Teraz jest 66 z hakiem, czyli też jesteśmy poniżej wskaźnika planowanego na rok 2010.

Nakłady na technologie informatyczne. Obawiam się, że jest tu chyba jakiś błąd w danych. W wypadku sytuacji wyjściowej jest tu 7,2% PKB, zakładane wskaźniki to 8% i 8,5%, a realizacja jest na poziomie poniżej 3,0%.

Autostrady i drogi szybkiego ruchu. To pomijam. Ale powiem na przykład o emisji zanieczyszczeń. Dwutlenek siarki – najpierw był wskaźnik 36%, założone wskaźniki to 22% i 15%. Jesteśmy na poziomie 24%, a więc powyżej wskaźnika przewidzianego na 2010 r.

Zaskakujący, przynajmniej dla mnie, jest wskaźnik dotyczący ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków. Wyszliśmy z poziomu 60% i założyliśmy, że w 2010 r. będzie to 75%, a docelowo – 85%. Jesteśmy na poziomie

65%, czyli postęp wynosi tylko 5%. Wydawałoby się, że rozwój, jeśli chodzi o kanalizację, jest spektakularny, a dane tego nie oddają.

Udział Polski Wschodniej w PKB. Sytuacja wyjściowa to 15,5%. Zakładano tu wzrost do 18, a potem 20%, a w 2010 r. osiągnęliśmy 15,1% – jest gorzej niż w sytuacji wyjściowej.

Oczywiście, jak wspominałem, są też wielkie sukcesy. Najbardziej charakterystyczny jest wzrost PKB mierzony siłą nabywczą w stosunku do średniej unijnej. Początkowo był tu wskaźnik 49. Zakładaliśmy, że wskaźnik wyniesie 58, a potem 66. Już teraz jest 66, czyli wskaźnik jest osiągnięty przed czasem. Można do tego podejść tak: po prostu nie spodziewano się, że inne kraje będą przeżywały takie turbulencje. Ale jest tu jeszcze jedna wątpliwość. Jak się porównuje PKB w wartościach bezwzględnych i wartościach względnych, w odniesieniu do siły nabywczej, to widać, że w Polsce ta różnica jest najwyższa. Jest to być może jakiś problem związany z naszą statystyką, może z kursem walut, ale dzisiaj PKB nominalne jest wyższe i w Rosji, i na Łotwie, i na Litwie. Nie mówię o Estonii i Słowacji. A jeśli chodzi o siłę nabywczą, to Polska jest wyżej notowana niż Rosja, Litwa i Łotwa. W przypadku Słowacji różnica jest tu niewielka. Kwestia liczenia siły nabywczej jest do przedyskutowania, tak podejrzewam.

Bardzo zachęcającym wskaźnikiem jest wskaźnik odnoszący się do udziału energii odnawialnej. Wyjściowa dana to 2,6%. Wskaźniki planowane to 7,5% i 9%. Jest już 8,3%, czyli na pewno osiągniemy założony wskaźnik.

Zatrudnienie osób starszych, pomiędzy 55. a 64. rokiem życia. Poziom jest tu wyższy niż ten, który był zakładany na 2015 r.

Dzieci w przedszkolach. Obawiam się, że jest tu jakiś błąd w danych, bo sytuacja wyjściowa była taka, że było tu 55% dzieci, a założone wskaźniki określono na 50% i 55%. Teraz jest już 73,5%, czyli coś tutaj... To jest rewelacyjny wskaźnik.

Osoby z wyższym wykształceniem. Zakładaliśmy 15% i 18%, a dzisiaj mamy już 21,5%, czyli wskaźniki są radykalnie przekroczone.

Podsumowując, można powiedzieć, że bardzo dobrze jest w edukacji, jest dobrze, jeśli chodzi o porównania europejskie. Ale takie podstawowe, cywilizacyjne wskaźniki, dotyczące poziomu technicznego, inwestycji, produkcji czy zmiany struktury zatrudnienia, wyglądają gorzej, niż zakładaliśmy.

Zmierzam do konkluzji. Wygląda na to, że cele sformułowane w 2007 r. były stanowczo zbyt ambitne. To jest chyba zrozumiałe, bo w 2007 r. nikt nie przewidywał, co stanie się w roku 2009 i w latach następnych. Jest właściwie zrozumiałe. Mogliśmy wtedy wiele wskaźników przeszacować i w gruncie rzeczy założyliśmy zbyt optymistyczne cele. W efekcie poziom realizacji strategii może być oceniony na trójkę z plusem, bo jednak bardzo wielu wskaźników nie jesteśmy w stanie osiągnąć. I to jest jakaś przesłanka do myślenia o następnych strategiach.

Chciałbym w tym miejscu złożyć propozycję, żeby w sprawozdaniach... To sprawozdanie jest bardzo dobrze napisane, jest napisane radykalnie lepiej niż poprzednie, jest tu mnóstwo informacji, a jeśli idzie o dokumentację

działań, jest, można powiedzieć, doskonałe. Ale wydaje mi się, że aspekt osiągania wskaźników warto by tu jeszcze wyeksponować. Wyobrażam sobie nawet, że mogłoby to być zrobione w formie graficznej, rok po roku przedstawiony byłby każdy wskaźnik, pokazane byłoby, jak ta krzywa się zmienia. I jakieś istotne punkty, przegięcia tej krzywej, jakieś spadki albo wzrosty byłoby skomentowane, zaznaczono by, czy to jest związane z przyjęciem jakiegoś programu, czy z jakąś wielką inwestycją, czy też z jakąś zewnętrzną katastrofą. Chodzi o to, żeby sprawozdanie zawierało komentarz, dlaczego niektóre wskaźniki wyglądają świetnie, a niektóre nie są osiągnięte i czy jest jakaś perspektywa, że będą osiągnięte.

Weźmy przykład wskaźników dotyczących dróg szybkich i autostrad. Jesteśmy zdecydowanie poniżej tego, co tam jest założone, ale wiemy, że dużo budów było przerwanych czy odsuniętych w czasie i do 2015 r. znacząca część dróg będzie oddana. Dałoby się tu wskazać kilka takich przypadków, ale wygląda na to, że jednak znacząca część wskaźników nie będzie osiągnięta. Dziękuję.

Przewodniczący Marek Ziółkowski:

Dziękuję bardzo.
Proszę bardzo, Pani Senator.

Senator Janina Sagatowska:

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Ja chciałabym o coś zapytać. Interesuje mnie na przykład program współpracy transgranicznej na linii Litwa – Polska i Polska – Białoruś – Ukraina w roku 2013. Jest tu mowa o tym, że było pięćdziesiąt pięć projektów, i padają nawet duże kwoty. Chciałabym poprosić o chociaż jeden lub dwa przykłady takich projektów. Na czym to polega, co my robimy, na co dajemy, jeżeli chodzi o prace z Litwą i z Białorusią? Interesuje mnie to. To jest na stronie 96. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Marek Ziółkowski:

Proszę o inne pytania i komentarze.
Proszę bardzo, pan przewodniczący, senator Jurcewicz.

Senator Stanisław Jurcewicz:

Dziękuję bardzo.
Szanowne Komisje!

Ja chciałbym zapytać, czy można by jeszcze rozszerzyć... Na stronie 91 jest taki zapis: prowadzono prace nad strategią dla rozwoju Polski Zachodniej. Ja myślę, że to jest potrzebne w wymiarze transgranicznym, ale także w wymiarze transportowym, i to w sposób szczególny. I tutaj w zapisie czytamy, że w założeniach strategia ta ma być kolejną strategią ponadregionalną w rozumieniu ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Czy mógłby pan minister to skomentować? Na jakim etapie są prace nad strategią dla rozwoju Polski Zachodniej, szczególnie w zakresie EWT oraz w szeroko rozumianym zakresie transportowym? Dziękuję.

Przewodniczący Marek Ziółkowski:

Panie Ministrze, poproszę o odpowiedzi na te dwa szczegółowe pytania i ewentualnie o ustosunkowanie się do komentarza pana senatora Sepiōła.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju Marceli Niezgoda:

Bardzo dziękuję.

Panie Przewodniczący! Wysokie Komisje!

Odpowiem na pytanie dotyczące programu finansowanego w ramach Europejskiego Instrumentu Partnerstwa i Sąsiedztwa. Jest to instrument finansowy, który, powiedziałbym, stanowi gros budżetu programów związanych z państwami niebędącymi członkami Unii Europejskiej. To jest ważna informacja. Rosja, Białoruś oraz Ukraina nie są członkami Unii Europejskiej. Jest to specjalnie dedykowany instrument finansowy. W części budżet ten pochodzi z budżetu funduszu rozwoju regionalnego będącego w dyspozycji danego państwa członkowskiego, w tym przypadku mamy do czynienia z Polską oraz z Litwą, w części natomiast – z budżetu Komisji Europejskiej. Dodatkowo, co jest pewnym ewenementem, program Litwa – Polska – Rosja dofinansowany był ze środków Federacji Rosyjskiej na mocy porozumienia finansowego zawartego bezpośrednio pomiędzy Federacją Rosyjską a Komisją Europejską.

Co do zasady rodzaje przedsięwzięć, które były finansowane w ramach takich programów, musiały być ukierunkowane na współpracę podmiotów w ramach danych państw. Tu jest program Litwa – Polska – Rosja i program Polska – Białoruś – Ukraina. I musiała tu być realizacja przez minimum dwóch partnerów. Mówimy o współpracy, a także o wzmocnieniu czy też dofinansowaniu inwestycji o charakterze infrastrukturalnych, mających walor transgraniczny. Inwestycje są oczywiście prowadzone w danych państwach niezależnie, jednakowoż prowadzą one do poprawy warunków komunikacyjnych, warunków drogowych, warunków środowiskowych czy do poprawy w kwestiach komunalnych.

Sprawozdanie nie odnosi się do poszczególnych projektów. Temu służą sprawozdania odnoszące się do realizacji programów operacyjnych, w których można znaleźć dokładne dane co do inwestycji, co do ich budżetu, co do ich zakresu. Ważny jest tu walor współpracy, ponieważ w programach konsensus osiąga się tylko przy zgodzie wszystkich stron, wszystkich partnerów. W ramach programu nie ma głosowań większościowych. Konsensus wszystkich stron jest warunkiem udzielenia dofinansowania dla poszczególnych projektów. To tyle, jeśli chodzi o programy Europejskiego Instrumentu Partnerstwa i Sąsiedztwa.

W kwestii dotyczącej Polski Zachodniej stwierdzić należy, że projekt czy założenia strategii, a w konsekwencji sama strategia, która będzie przygotowywana zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju... Jest tu taka informacja, że zgodnie z wymienioną właśnie ustawą minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego jest odpowiedzialny za przygotowanie i wnoszenie pod obrady ministrów strategii o charakterze ponadregionalnym.

Założenia strategii przygotowane przez samorzady pięciu województw Polski Zachodniej zostały przekazane ministrowi rozwoju regionalnego. Trwają konsultacje w sprawie dokumentu, w sprawie właściwej już strategii.

Podkreślić należy, że strategia dotycząca Polski Zachodniej nie będzie sumą strategii wojewódzkich. Nie temu ma ona służyć. Ma ona identyfikować ponadregionalne wspólne wyzwania czy też problemy. W chwili obecnej, tak jak powiedziałem, trwają prace nad właściwym dokumentem. Dokument nie został jeszcze opracowany czy też zatwierdzony.

W dokumentach przygotowywanych pod kątem przyszłej perspektywy budżetowej Unii Europejskiej – mam na myśli na przykład umowę partnerstwa – znajdują się zapisy mówiące o tym, iż projekty czy też zadania zidentyfikowane w ramach strategii ponadregionalnych, a taka właśnie będzie strategia rozwoju Polski Zachodniej, będą mogły być priorytetowo współfinansowane w ramach przyszłych krajowych programów operacyjnych. Zapewne będą to mogły być zadania w zakresie transportu.

Jak mniemam, w strategii będzie odniesienie... Nie mogę tego stwierdzić na pewno. Równolegle trwają prace nad programami operacyjnymi przygotowywanymi w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej. Z tego co mi wiadomo, trwają prace nad trzema osobnymi programami operacyjnymi na granicy zachodniej. Chodzi o program z Saksonią, z Brandenburgią i z Meklemburgią Pomorzem Przednim. Do tych programów powołane są grupy robocze. Trwają prace nad opracowaniem tychże programów.

Europejska Współpraca Terytorialna jest to współpraca wewnątrz Unii Europejskiej, natomiast omawiana w ramach wcześniejszego punktu współpraca z państwami niebędącymi członkami UE odbywa się przy wykorzystaniu innej linii budżetowej.

Zasady wdrażania Europejskiej Współpracy Terytorialnej mają być komplementarne z całą polityką spójności. Zaakceptowane, przyjęte przez Parlament Europejski rozporządzenia definiują cele tematyczne czy też dziedziny, które mogą być dofinansowane w ramach tejże polityki – jest to Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności. Programy prowadzone w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej będą realizować określone cele komplementarnie do regionalnych programów operacyjnych, do krajowych programów operacyjnych. Trwają prace nad tymi programami, nad celami tych programów, nad ich budżetami. Co do zasady będą one związane z liczbą osób zamieszkujących obszary przygraniczne. To wszystko będzie liczone według NUTS 3 – są to jednostki statystyczne; w Polsce są to grupy powiatów – oraz na podstawie długości granic.

Zakłada się, że w przyszłym roku te programy będą opracowane, wynegocjowane z Komisją Europejską, łącznie z pozostałymi programami, prowadzonymi w ramach polityki spójności. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Marek Ziółkowski:

Pan senator Śmigieński, proszę bardzo.

Senator Bogusław Śmigieński:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Wróciłbym do tematu wskaźników, takiego najlepszego sposobu oceny strategii, która była przedstawiona. Bardzo się cieszę, że spadła umieralność noworodków, ale daleko nam jeszcze do poziomu, jaki powinien być, tak w stosunku do innych krajów europejskich. Założenie dotyczące wskaźnika 5,5 w 2010 r. i 5 w 2015 r. jest bardzo negatywne i asekuracyjne. Już teraz jest lepiej, bo jest 4,6.

Chciałbym teraz przejść do innego punktu, do priorytetu: wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki. Jeśli chodzi o nakłady ogółem na działalność badawczo-rozwojową, B+R, w procencie PKB, to tutaj nie osiągnęliśmy nawet połowy tego, co zakładaliśmy w 2012 r... Przepraszam. Tu chodzi o rok 2010 i to jest wskaźnik zakładany, a wskaźniki wykonane są przedstawione po lewej stronie. Tak? Czyli mamy tu poziom z roku 2011. To jest 0,77%, podczas gdy w 2010 r. powinniśmy mieć 1,5%, a w 2015 r. – 2%.

To samo dotyczy nakładów i wydatków na technologie informacyjne i telekomunikacyjne. Rozumiem, że są to wskaźniki, na które powinniśmy zwrócić największą uwagę, bo chodzi tu o budowanie potencjału, o budowanie PKB kraju na bazie nowoczesnych technologii i o jak najlepsze wykorzystanie pieniędzy unijnych. I tu widać, że nie udaje nam się tego zrobić. Mam nadzieję, że w nowym okresie programowania będziemy w tym zakresie skuteczniejsi. I chciałbym tu zadać takie pytanie. Jak ministerstwo widzi rozwiązanie tego problemu i jakie ze strony ministerstwa są propozycje, żeby skuteczniej realizować założone cele? Przypuszczam, że poziom zakładany na 2015 r. to jest poziom, który powinniśmy osiągnąć, a w 2020 r. powinniśmy osiągnąć poziom jeszcze wyższy, a mamy zaległości. Co zamierzamy zrobić w tym zakresie? Dziękuję.

Przewodniczący Marek Ziółkowski:

Szanowni Państwo, czy są jeszcze pytania do pana ministra? Nie ma.

Proszę o odpowiedź na pytanie senatora Śmigieńskiego.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju Marceli Niezgoda:

Odnosząc się do wskazanego wskaźnika procentu produktu krajowego brutto przeznaczonego na dziedzinę B+R, należy stwierdzić, że w większości – i to też nie jest korzystna struktura – chodzi tu o nakłady publiczne. Należy dążyć do tego, by zwiększał się udział, ale też i proporcja, nakładów prywatnych na działalność badawczo-rozwojową. Znowelizowana strategia rozwoju kraju do roku 2020 zakłada ponaddwukrotne zwiększenie środków na działalność badawczo-rozwojową. Jednocześnie planuje się, by połowa tych środków pochodziła ze źródeł prywatnych.

Bardzo istotnym elementem wspierającym tę tendencję będą środki z polityki spójności przekazane w ramach Programu Operacyjnego „Inteligentny Rozwój”. Jest to następca Programu Operacyjnego „Innowacyjna

Gospodarka”. Program ten w dominującej części konstruowany jest w taki oto sposób, by przy pomocy środków finansowych z programu można było podejmować wszelkie działania, które będą wymagały aktywności czy też włączenia sektora prywatnego. Czyli praktycznie zakłada się znikomy udział środków budżetu państwa w przyszłych projektach finansowanych z tego programu.

Jeżeli weźmiemy pod uwagę budżet programu, budżety regionalnych programów operacyjnych w tej części, a także Programu Operacyjnego „Polska Wschodnia”, uwzględnivszy oczywiście zasady dotyczące udzielania pomocy publicznej... Wydaje się, że nastąpi istotny wzrost nakładów ze środków publicznych, ale też wzrost relacji udziału środków prywatnych w nakładach na badania i rozwój.

Osobną kwestią pozostają zachęty finansowe na gruncie prawa polskiego. Jest to uwidocznione w Programie Rozwoju Przedsiębiorstw. Chodzi o zmiany w przepisach, szczególnie prawa podatkowego, zachęcające do ponoszenia przez przedsiębiorstwa nakładów na badania i rozwój. Są to działania... Takie zapisy są w już przyjętych dokumentach. Nie mogę odpowiadać za to, jaki będzie ostateczny dokument dotyczący Programu Rozwoju Przedsiębiorstw, ponieważ jest on w trakcie opracowywania, ale działania zmierzają do tego, aby rosły zarówno nakłady generalne, jak i nakłady pochodzące od przedsiębiorstw. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Marek Ziółkowski:

Proszę bardzo. Pan senator Sepioł.

Senator Janusz Sepioł:

Ja ad vocem. Chciałbym coś powiedzieć panu senatorowi Śmigielkiemu. Prawdopodobnie mamy w Polsce do czynienia z pewnym złudzeniem statystycznym. Nakłady biznesu na badania i rozwój są tak małe, ponieważ nie wiążą się z żadnymi zachętami podatkowymi. W związku z tym przedsiębiorcom najczęściej nie opłaca się prowadzić w tej sprawie sprawozdawczości. W wielu krajach, gdzie jest to premiowane, podciąga się różne wydatki pod wydatki naukowo-badawcze i rozwojowe, żeby móc skorzystać z ulg fiskalnych. I w związku z tym to rośnie. U nas nie ma żadnego mechanizmu, żeby wykazać takie dane w sprawozdawczości gusowskiej, i te nakłady są prawdopodobnie wyższe, niż się szacuje. A są tam oczywiście uwzględnione wydatki publiczne, bo te łatwo zinwentaryzować.

Przewodniczący Marek Ziółkowski:

Senator Śmigielski, proszę bardzo.

Senator Bogusław Śmigielski:

Zgadzam się z tym. Mamy tutaj dwie pozycje, jedną obok drugiej – nakłady ogółem na działalność badawczo-rozwojową i udział przedsiębiorstw prywatnych. I jeśli ta statystyka dotyczy przedsiębiorstw prywatnych, to rozumiem, że można to wytłumaczyć tak, że...

(*Senator Janusz Sepioł:* To jest interpretacja pozytywna. Interpretacja negatywna jest taka, że...)

Proszę pozwolić, że skończę. Ja mogę przyjąć, że jak interpretację pozytywną niejako podzielimy na połowę, to dalej będzie ona więcej niż negatywna, ale mniej pozytywna. Ale tu pytanie jest takie. I jest to w zasadzie pytanie do ministra, do ministerstwa. Jak stworzyć mechanizm prawny i w zakresie pozyskiwania środków? Chodzi o procedurę uzyskania środków i wybierania kierunków, o to, co ma być realizowane. Czy będą wyznaczone jakieś kierunki, czy będziemy lepiej traktowali pewne przedsiębiorstwa, tak żeby one się mieściły w tym B+R, po to żeby zmieniać strukturę gospodarki, unowocześniać ją itd.? Liczymy, że okres programowania 2014–2020 ma przynieść nie tylko koszty, ale też przedsięwzięcia, które są dochodowe i niejako budują PKB. A więc jakie narzędzia ministerstwo tu planuje?

Ja rozumiem, że w części udzielono tu już odpowiedzi. Chodzi o to, że przekazujemy to do przedsiębiorstw, które są podmiotami prywatnymi. Rozumiem, że państwowe też mają problemy z pozyskaniem wkładu własnego. To oczywista sprawa. Skuteczność, efektywność wydawania środków – mówimy o środkach unijnych – będzie prawdopodobnie większa w przedsiębiorstwach prywatnych, ale wiele z nich rezygnuje z pozyskiwania tych środków ze względu na procedury, na poziom ich skomplikowania, na czas, kiedy uzyskuje się fundusze na różne cele. I to było pytanie bardziej o to, jak zmienimy prawo, żeby to wszystko było łatwiejsze, i jak skrócimy, usprawnimy procedury, żeby ten dostęp był szybszy i lepszy. Dziękuję.

Przewodniczący Marek Ziółkowski:

Pan senator Jurcewicz, proszę bardzo.

Senator Stanisław Jurcewicz:

Dziękuję bardzo.

Panie Ministrze!

Priorytet trzeci i priorytet szósty. Jakie wnioski państwo wyciągacie, co zaproponujecie, jeśli chodzi o wskaźniki zatrudnienia? Priorytet szósty to jest rozwój regionalny. Średnie wskaźniki bezrobocia w trzech podregionach o najwyższych stopach bezrobocia... Rozumiem, iż fakt, że pewnych celów nie można osiągnąć, czy że się ich nie osiągnęło do tej pory, powoduje wyciąganie wniosków. Jakie kroki zamierzacie państwo uczynić po tej analizie, żeby jednak założone parametry były zrealizowane, ale też żeby je poprawić? Bo niewątpliwie rozwój regionalny ma wpływ na wskaźnik zatrudnienia. Mówię o środkach, które są kierowane w ramach różnych programów, czy to programów wsparcia przedsiębiorstw, czy innych. Dziękuję.

Przewodniczący Marek Ziółkowski:

Ja może udzielę głosu także sobie. Chcę powiedzieć ogólnie, że dla mnie najbardziej fascynującym elementem jest tu zestaw wskaźników na końcu. Ja bym się przyłączył do postulatu pana senatora Sepioła, żeby pokazywać to dynamicznie i z pewnymi komentarzami. Tutaj widać wyraźnie, w których dziedzinach osiągnęliśmy znaczący postęp, a w których zdecydowanie podupadliśmy. Wskaźnik po wskaźniku to wszystko znakomicie widać.

Jeżeli chodzi o demografię, wzrost długości życia, to mężczyźni trochę dogonili kobiety. W przypadku kobiet wskaźnik trochę wzrósł, ale ciągle ta luka tu pozostaje. Turystów jest znacznie mniej, niż zakładaliśmy. Pewnych danych nie ma. Mnie brakuje dwóch danych, to znaczy... Tu w ogóle jest problem. Co z polityką prorodzinną, w sensie wzrostu liczby dzieci? Czy to w ogóle było elementem... Chodzi o wskaźnik dzietności na kobietę. To jest element pierwszy. A drugi taki ważny wskaźnik to wskaźnik kosztów pracy w Polsce. To znaczy trudno to zakładać, ale chodzi o to, ile przedsiębiorca musi dać pracownikowi w porównaniu z przedsiębiorcami z innych krajów europejskich. To jest ważna kwestia dla naszej konkurencyjności, to też jest dosyć istotny wskaźnik. Jak ja miałbym pokazywać to wszystko stu-

dentom i wskaźnik po wskaźniku analizować... To jest fascynujący obraz, ale sądzę, że mógłby być on przedstawiony bardziej sugestywnie, tak jak powiedział pan senator Sepioł.

Czy pan minister lub ktoś z państwa chciałby jeszcze coś powiedzieć? Nie ma chętnych.

Chciałbym podziękować panu ministrowi i osobom towarzyszącym za obecność na posiedzeniu komisji.

Stwierdzam, że połączone Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej oraz Komisja Gospodarki Narodowej zapoznały się z „Informacją o realizacji Strategii Rozwoju Kraju 2007–2015 w roku 2012”.

Dziękuję państwu bardzo.

Zamykam posiedzenie.

Do widzenia.

(Koniec posiedzenia o godzinie 18 minut 15)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii